

USPON I PAD NEBOJSE PAVKOVICA

Author: [Daniel Sunter](#)

Iako je posljednjih godina uspijevaao prezivjeti sve politicke zaokrete Beograda, srpski general je napokon stigao u celiju Haskog tribunala

Ovotjednim pojavljivanjem pred Haskim tribunalom okoncano je jos jedno poglavlje u zivotu srpskog generala Nebojse Pavkovica – covjeka koji se godinama unazad relativno dobro snalazio u vrtlozima beogradske politike.

Izjavivsi na zasjedanju odrzanom 28. travnja/aprila da se ne osjeca krivim, Pavkovic je svoju odluku da ode u Hag – poput vlasti koje su ga tamo poslale – pokusao predstaviti kao posljednju u nizu plemenitih gesta u vlastitoj dugoj karijeri, tokom koje je pretrpio transformaciju od lojalnog sljedbenika Slobodana Milosevica do zagovornika demokratskih reformi i priblizavanja NATO-u.

Pavkovica se, zajedno s jos trojicom srpskih vojnih i policijskih generala, tereti po cetiri tocke optuznice za zlocine protiv covjecnosti i po jednoj za kršenje prava i obicaja ratovanja. Sudit ce mu se zbog onoga sto se desavalo tokom 1999., kada je – nakon sto su poceli zracni udari NATO-a – uslijedila kampanja protjerivanja vise tisuca kosovskih Albanaca. (Vidi Dnevnik Tribunala br. 392, izdanje od 4. veljace/februara 2005.: Lazarevic optuzen za “stravicne” zlocine, http://www.iwpr.net/index.pl?archive/tri/tri_392_2_ser.txt)

Vladimir Lazarevic i Sreten Lukic su se vec predali, dok se pretpostavlja da se Vlastimir Djordjevic krije u Rusiji.

Nakon sto je protiv njega u listopadu/oktobru 2003. podignuta optuznica, Pavkovic je u vise navrata izjavio da se nikada nece predati sudu UN-a.

General je promijenio misljenje tek nakon sto je u Srbiji izdan nalog za njegovo hapsenje po drugoj osnovi, i kada je medjunarodni pritisak na Beograd, u cilju njegovog izrucenja, poceo rasti.

Pavkovic je u Hag stigao 25. travnja/aprila, neposredno uoci isteka roka koji je Evropa dala srpskoj vladi za njegovu ekstradiciju, uz prijetnju da ce u slucaju nepojavljivanja optuzenog prekinuti pregovore koji predstavljaju prvi korak Beograda ka clanstvu u EU.

U karakteristicno bombasticnom stilu, Pavkovic je medjutim svoju odluku da se preda nazvao “posljednjom zrtvom za domovinu”.

Paznju sire javnosti Pavkovic je privukao 9. sijeclnaj/januara 1998., kada je – u vrijeme prvih ozbiljnijih sukoba izmedju srpskih snaga sigurnosti i albanskih pobunjenika na Kosovu – preuzeo komandu nad Pristinskim korpusom Vojske Jugoslavije (VJ). Zapovjednik Trece Armije postaje 25. prosinca/decembra iste godine; u njegovoj su se nadleznosti nalazili Kosovo i citava juzna Srbija.

Nakon eskalacije sukoba na Kosovu, njegova pojava i kocoperno drzanje osiguravaju Pavkovicu medijski uspjeh, tako da on ubrzo postaje najpoznatiji general u Srbiji.

Njegova su redovna pojavljivanja u javnosti predstavljala mjesavinu dnevnih informacija o sigurnosnoj situaciji na Kosovu i otvorene promilosevicevske propagande, a sve uz emotivne izljeve o Kosovu kao

sredisnjoj komponenti srpskog nacionalnog identiteta.

“Albanski separatisti napadaju nasu cast, nase zivote i nasu egzistenciju na Kosovu, koje je oduvijek bilo nase”, rekao je on u jednom od obraćanja Pristinskom korpusu, veljace/februara 1999.

Tokom rata na Kosovu, Pavkovic je zajedno s Lazarevicem – svojim najblizim suradnikom, koji ga je nakon unapredjenja naslijedio na celu Pristinskog korpusa – uzivao najveću popularnost i u samoj vojsci, buduci da su njih dvojica redovno obilazila prve borbene redove.

Kada su u ozujku/martu 1999. poceli zracni udari NATO-a – ciji je cilj bilo okoncanje dotadasnjeg nasilja srpskih snaga nad albanskim stanovnistvom – Pavkovicova reakcija bila je prkosna: on je zapovjednicima Alijanse porucio da njihove jedinice na Kosovu cekaju pravi “pakao”, te da Beograd nikada neće predati “svetu teritoriju”.

Poput ostalih duznosnika rezima, Pavkovic je tvrdio da se bombardiranje – nakon kojeg je uslijedilo uzurbano povlacenje srpskih snaga i rasporedjivanje NATO-trupa i administracije UN-a po Kosovu – završilo srpskom pobjedom.

“Ujedinjeni narodi predstavljaju jamstvo suvereniteta i teritorijalnog integriteta nase zemlje”, izjavio je on za srpsku drzavnu televiziju u lipnju/junu 1999.

Na samom kraju rata, Pavkovic je primio i Milosevicevo odlikovanje, da bi se u veljaci/februaru 2000., zahvaljujuci bliskosti s predsjednikom, nasao i na najvisem položaju u vojnoj hijerariji – mjestu nacelnika generalstaba VJ-a.

Iste godine, Pavkovic se predsjedniku oduzio ulizickim cinom kakav srpska povijest ne pamti. Naime, 6. rrpnja/juna 2000. vojska je predlozila da se Milosevicu dodijeli Orden narodnog heroja.

Tekst tog prijedloga licio je na komunisticki pamflet. “Njegova drzavnicka mudrost i osobna hrabrost u najtezim uvjetima svrstale su ga medju drzavnike i vrhovne zapovjednike kakve je tesko naci u novijoj svjetskoj povijesti”, kaze se u spomenutom dokumentu.

I u tom razdoblju Pavkovic je medijski izuzetno aktivan.

Izgradjivanje vlastitog kulta licnosti dostize vrhunac pojavljivanjem publikacije pod naslovom “Na medijskom frontu” – u kojoj su prikupljeni generalovi intervjui, ali i fotografije, koje Pavkovica prikazuju u ratu, ali i u ribolovu; kako slika, ali i kako baca nozeve . . .

U vrijeme predsjednickih izbora 2000. godine, general prvo podrzava Milosevica, ali ubrzo mijenja stranu uvidjevši da je dotadasnji vladar – poslije vise od desteljeca neogranicene moci – porazen i da ce, zahvaljujuci gradjanskim protestima, biti u doslovnom smislu zbacen s vlasti.

Neposredno uoci pada rezima, Pavkovic se susrece s buducim predsjednikom – kandidatom Demokratske opozicije Srbije (DOS), Vojislavom Kostunicom – nudeci mu punu podrsku.

Tako je general iskoristio i drugu priliku koja mu je pruzena, pa je zahvaljujuci lojalnosti novom

predsjedniku uspio zadržati dotadašnju funkciju. Tu uslugu je pak uzvratilo tako što je otvoreno stao na Kostunicinu stranu u vrijeme dok se potonji sukobljavao sa svojim glavnim protivnikom – premijerom Zoranom Djindjicom.

Usprkos zahtjevima međunarodne zajednice i srpskog javnog mnijenja, Kostunica se nastavio uporno opirati promjenama u vojsci, tvrdeći da bi smjene u njenom vrhu destabilizirale i vojsku i državu.

U postmilosevicevskom razdoblju, Pavković je doživio potpuno preobraćenje, pa su Milošević i rat na Kosovu potpuno iscezili iz izjava koje je davao. Umjesto toga, izrazavao je privrženost demokratskim procesima i ukazivao na važnost suradnje Beograda s međunarodnom zajednicom.

Njegov sunovrat započinje od momenta kada su srpski mediji otkrili da su u Miloševićovo vrijeme generali prvenstveno radili na stvaranju vlastitog imetka, te da je i sam Pavković izgradio luksuznu vilu u elitnom beogradskom kvartu, na Dedinju.

U vrijeme kada se već sire i glasine da mu sljede haska optužnica, Pavković objavljuje još jednu knjigu. Ovog puta riječ je o zbirci vojnih dokumenata iz kosovskog rata, čiji je smisao očito bio u tome da se pokaze kako su vojska i on tokom rata postivali međunarodne konvencije.

Izvor iz srpske vlasti tvrdi da je upravo strah od haske optužnice naveo Pavkovića da potom pruži podršku Kostunicinom suparniku Djindjicu, u nadi da će ga premijerov utjecaj u Briselu i Vasingtonu spasiti Tribunala.

Ta procjena se pokazala pogresna, a u lipnju/junu 2002. – shvativši da je izgubio kontrolu nad omiljenim generalom – Kostunica smjenjuje Pavkovića. Nitko nije nezamjenjiv, poručuje tom prilikom dotadašnji generalov zastitnik.

Ni Pavkovićev pokušaj povratka na političku pozornicu, koji je simbolizirala njegova nezavisna kandidatura na predsjedničkim izborima potkraj 2002., nije uspio.

Tokom izvanrednog stanja, koje je zavedeno nakon Djindjicevog ubojstva u ozujku/martu 2003., Pavković je zajedno s više tisuća osumnjiceni uhapšen u akciji uperenoj protiv organiziranog kriminala i nazvanoj "Operacija Sablja". U pritvoru provodi gotovo tri mjeseca, ali na kraju biva pušten.

Nakon što je optužen pred Haskim tribunalom, Pavković se očito osjećao napuštenim od strane službenih struktura, s obzirom da je za novinsku agenciju BETA izjavio da je "usamljen u [svom] nastojanju da obrani [Srbiju] od optužbi za ratne zločine počinjene na Kosovu".

Usljedila je igra macke i misa s beogradskim vlastima, jer je se optuženi general nastavio pojavljivati u medijima, gostujući čak i u televizijskim emisijama.

Također, general se često pozivao i na činjenicu da boluje od neimenovane bolesti, te da u stvari zbog toga ne želi otići u Hag. A kada je policija krenula u potragu za njim – u nastojanju da ga uhapsi prije isteka roka koji je Srbiji, kao uvjet za dobijanje pozitivne Studije izvodljivosti, dala EU – Pavković je jednostavno nestao.

Izvor iz srpske vlade izjavio je za IWPR da odlučujući faktor pri Pavkovićevoj predaji nije bilo patriotsko "žrtvovanje", nego vjerojatno vijest da je izdan nalog za njegovo privođenje zbog neodazivanja na poziv za

saslušanje u vezi s pokušajem ubojstva predsjednika Srpskog pokreta obnove (SPO), Vuka Draskovića.

“Posto Haski tribunal ima prioritet u odnosu na lokalne sudove, njegovo bi hapšenje [na temelju domaće optužnice] automatski značilo i odlazak u Hag”, izjavio je spomenuti izvor za IWPR.

“Kada je policija počela saslušavati njegove prijatelje i pretresati njihove kuće, on je shvatio da se ne radi ni o kakvoj sali, i da bi mu bilo bolje iskoristiti sve pogodnosti 'dobrovoljne predaje'.”

Za posljednja četiri mjeseca, iz Srbije je u Hag otputovalo dvanaest optuženika. Deseterica optuženika su još uvijek na slobodi, od čega se za osmoricu pretpostavlja da borave na području koje je pod kontrolom Beograda.

Daniel Sunter je suradnik IWPR-a iz Beograda.

Location: [Stavropol](#)
[Serbia](#)
[Russia](#)
[North Ossetia](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/uspon-i-pad-nebojse-pavkovic>